

Büyük Marmara Depremi'nden 16 yıl sonra Türkiye'nin hala depreme tam hazırlıklı olmadığına işaret eden Türkiye İMSAD Başkanı Fethi Hinginar:

“Ulusal Bina Yönetmeliği'ne katkıda bulunmak için sivil inisiyatif hareketine geçiyoruz”

- Depreme ve tüm doğal afetlere dayanıklı, sürdürülebilir, güvenli yapıların inşası için öncelikle yönetmelik kargaşasına son verilmesini isteyen Türkiye İMSAD Ulusal Bina Yönetmeliği Platformu (UBYP) oluşturdu. UBYP'nin ilk çalıştayı önümüzdeki Ekim ayında Ankara'da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve ilgili kamu kurumlarının da katılımıyla düzenlenecek.
- 17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden 16 yıllık uzun bir süre geçtiğini belirten Türkiye İMSAD Başkanı Fethi Hinginar, “Her Ağustos ayında depremi gündeme taşıyarak yol açabileceği kayıpları sıralamak yerine, yıl boyunca çalışarak meydana gelebilecek can ve mal kayıplarını önleyecek tedbirleri hayata geçirmeliyiz” dedi.

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD), 17 Ağustos 1999 depreminin 16'ncı yılı nedeniyle bir açıklama yaptı. Açıklamada depremin yılda bir kez gündeme getirilmesi yerine yıl boyunca kamu-sivil ilgili tüm kesimlerin bir araya gelerek, Türkiye'nin depreme hazırlıklı hale getirilmesi için çalışması gerekliliği vurgulandı.

Son yüzyılda ve 1999 depreminde yaşanan acıların ardından Türkiye'nin hala depreme hazırlıklı olduğunu söyleyemediğimize dikkat çeken Türkiye İMSAD Başkanı Fethi Hinginar, “Depremler her şeyden önce en değerli varlığımız olan insanlarımızın kaybına neden olmaktadır. Ayrıca, ekonomiye de büyük yük getirmektedir. Unutmayalım ki, ülkemiz topraklarının yüzde 66'sı birinci ve ikinci derecede deprem bölgelerinden oluşmaktadır. Nüfusun yüzde 70'i, büyük sanayi yatırımlarının yüzde 75'i deprem riski altındadır. Bu nedenlerle deprem riskini azaltmak maliyet değerlidir, ülkenin afetlerden kaynaklanan önemli mali kayıplarından tasarruf ve paha biçilemez olan geleceğimize yatırım yapmaktır” şeklinde konuştu.

Türkiye'deki 20 milyonluk konut stokunun en az yüzde 45'inin deprem dayanımı ve yapısal güvenlik açısından yetersiz olduğuna işaret eden Türkiye İMSAD Başkanı Fethi Hinginar, güvenli yapılaşma için yasal düzenlemelerin öncelikli şart olduğunu belirtti. 1999 yılından bu yana deprem riskinin azaltılması çalışmaları kapsamında çeşitli mevzuat çalışmaları yapıldığını söyleyen Başkan Hinginar, bunların en önemlilerini; Zorunlu Deprem Sigortası düzenlenmesi, Yapı Denetimi Kanunu, Afet Sigortaları Kanunu, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunlar şeklinde sıraladı. Başkan Hinginar, bu kapsamda Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2023'ün (UDSEP 2023) en önemli çalışmalardan biri olduğuna işaret etti.

Ayrıca, **2007 Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik** (Türkiye Deprem Yönetmeliği) revizyon çalışmalarının yapıldığı ve 2015 sonuna kadar yayımlanmasına çalışılmasından da memnuniyet duyduklarını söyleyen Hinginar, “Yenilenen Deprem Yönetmeliği 2011 yılında yaptığımız öneride belirttiğimiz gibi kompozit yapılar, hafif çelik yapılar ve ahşap yapıları da kapsayacaktır. Deprem Yönetmeliği'nde var olan ancak tasarım ve yapım kuralları konusunda tereddütler olan Çelik Yapıların Tasarım ve Yapım Kuralları taslak dokümanı da hazırlanmıştır. Yılsonuna kadar Çelik Yapılar Yönetmeliği ekinde yayımlanması, kısa süre içinde de Hafif Çelik Yapılar Yönetmeliği'nin de hazırlanması beklenmektedir” dedi.

“Büyük Marmara Depremi’nden bu yana 16 yıl geçti. Bu uzun süreye rağmen ülkemizde ‘Deprem ve Güvenli Yapılar’ konusunda alınması beklenen acil önlemlerin bütünsel olarak tamamlanmadığını ve işlerlik kazanmadığını görüyoruz” şeklinde konuşan Başkan Hinginar, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Türkiye İMSAD olarak, yaptığımız çalışmalar sonucunda deprem riskinin azaltılmasında en önemli eksikliklerden birinin hala ‘deprem dayanımı yetersiz binaların yapılması’ olduğunu gördük. Bunun önde gelen nedeni tasarım, malzeme seçimi, üretim, uygulama ve denetime ilişkin kurallar dizisinin yetersizliğidir. Başka bir deyişle mevzuat eksikliği ve karmaşasıdır.

Depreme ve tüm doğal afetlere dayanıklı, sürdürülebilir, güvenli yapıların inşası için öncelikle inşaat sektöründeki yönetmelik ve teknik standartlar arasındaki ilişkiyi güçlendirecek, yönetmelik eksiklerine ve karmaşasına son verecek, ülkemize özgü bir Bina Yönetmeliği’ne acilen ihtiyaç bulunmaktadır.

Bina yapımıyla ilgili tüm yönetmelikleri konsolide edecek böyle bir yönetmeliğin hazırlanmasına sivil insiyatifin de katkıda bulunması için harekete geçtik. Meslek odalarımız, üniversitelerimiz ve ilgili sivil toplum örgütlerimizin bir araya geldiği Ulusal Bina Yönetmeliği Platformu’nu (UBYP) oluşturduk. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın İdris Güllüce’nin de yapılmasını öngördüğü gibi, bu platformun ilk çalıştayını önümüzdeki ekim ayında Ankara’da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve ilgili kamu kurumlarının da katılımıyla düzenlenecek.”

Başkan Hinginar, yasaların uygulanmasını sağlayan yönetmeliklerin önemli bir bölümünün farklı birimler tarafından, günlük ihtiyacı karşılayan, geleneksel anlayıştaki “yara sarma” yaklaşımlarıyla hazırlandığını ve farklı zamanlarda yapılmış çeşitli ilavelerle dolu olduğuna işaret etti. Hinginar, şöyle konuştu:

“Türkiye İMSAD’ın yaptığı çalışmada, bazı yönetmeliklerin eksik, bazı yönetmeliklerin birbiriyle çeliştiği, bazılarının da standartlarla çeliştiği ortaya kondu. Bunun nedeninin ise, her yönetmeliğin farklı birimler tarafından yeterince koordine edilemeden yayımlanmasından kaynaklandığı şeklinde değerlendirilmektedir. Son yıllarda çok katlı binalarda büyük artış olmasına rağmen Rüzgar Yönetmeliği gibi gerekli ama hiç düzenlenmemiş yönetmelikler var. Ayrıca bazılarında atıfta bulunulan standartların eski ve güncelliğini kaybetmiş, revize edilmesi gerekiyor.

Başkan Hinginar, “İşte bu nedenlerle kamuoyunun dikkatini çekmek istiyoruz: Ülkemizde güvenli yapıların inşa edilmesi için inşaat sektöründe yaşanan bu yönetmelik karmaşasına son verecek konsolide bir Ulusal Bina Yönetmeliğine acilen ihtiyaç vardır” dedi.

Başkan Hinginar, “Artık 17 Ağustoslar adeta kanıksanmış bir anma günü olmaktan kurtarılmalı ve ‘**Ben bu yıl depreme karşı hangi önlemleri aldım, önümüzdeki dönemde neler yapacağım?**’ sorusunun sorulduğu kendimizle hesaplaşma günü olmalıdır” şeklinde konuştu.

Türkiye İMSAD neler yaptı?

- 2011 yılında **2007 Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik**’in revizyonunu talep etti ve bu konuda bir çalışma başlattı.
- 2013 yılında “Güvenli Yapılar Yol Haritası-1” raporunu hazırladı ve bu raporda elde edilen sonuç ve önerileri tüm ilgili kamu kurumları, üniversitelerle ve sektör paydaşlarıyla paylaştı.
- 2014 yılında, Türkiye Deprem Vakfı ile müştereken aşağıdaki başlıklarla 17 Ağustos Deprem Manifestosu’nu yayımladı:
  - **Sivil Deprem Platformu Oluşturulmalıdır.**
  - **Deprem Stratejisi Eylem Planı Konusunda Katılımcılık Artırılmalıdır.**
  - **Ülkemizde Eksik Olan Bina Yönetmeliği Hazırlanmalıdır.**
  - **Uygulamacılar eğitimli ve Belgeli Olmalıdır.**
  - **Kentsel Dönüşümde Tereddütler Giderilmelidir.**
  - **Güvenli ve Çağdaş Binalar Yapılmalıdır.**

- **Deprem ve Güvenli Yapı Bilinci Oluşturulmalıdır.**

- 2014 yılında, bina yönetmeliklerinin konsolidasyonu, koordinasyonu ve standartlara paralel olarak tamamlanması için nasıl bir yapıya sahip olunması gerektiği konusunda ön çalışmalar ve bu çalışmaları yürütmek üzere geniş tabanlı bir Ulusal Bina Yönetmeliği Platformu oluşumu için koordinasyonlar başlatıldı.
- 2015 yılında;
  - Ulusal Bina Yönetmeliği Platformu kuruldu.
  - Ekim ayında Ankara'da geniş katımlı "Bina Yönetmelikleri Çalıştayı" yapılması planlandı.
  - 2013 yılından günümüze değişiklikleri ve eksik kalan alanları da kapsayacak "Güvenli Yapılar Yol Haritası-2" raporunun 2016 yılında yayımlanması için ön hazırlıklara başlandı.

Türkiye İMSAD neler yapacak?

Türkiye'deki yapıların depreme karşı dayanıklı olması için önümüzdeki dönemde yapılması öngörülen hususlar:

- 2014 Deprem Manifestosu'nda belirtilen hususların hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmesi,
- Mevzuat ile ilgili olarak;
  - Taslak olarak hazırlanmış olan **2007 Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik** (Türkiye Deprem Yönetmeliği) ve Çelik Yapılar Yönetmeliği yıl sonundan önce yayımlanması,
  - Mevzuat çalışmaları kapsamında; İmar Yasası'na ilave olarak Yapı Yasasının hayata geçirilmesi, **Su Yalıtımı Yönetmeliği**, Rüzgar Yönetmeliği, **Yüksek Yapılar Yönetmeliği**, Ahşap Yapılar Yönetmeliği, **Hafif Çelik Yapılar Yönetmeliği** ve İklimlendirme Yönetmeliği çalışmaları sonuçlandırılması,
  - Güvenli Yapılar Yol Haritası-1 raporunda belirtilen; **Yüksek Yapılar**, Betonarme Yapılar, **Yığma Yapılar**, Yapısal Güçlendirme, **Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik**, Isı Yalıtım ve Enerji Verimliliği ve **Çevresel Gürültünün Yönetimi Yönetmeliği**'nin güvenli yapı kültürü kapsamında yenilenerek günümüz koşullarına uyarlanması,
  - Yönetmeliklerin revizyonlarının uluslararası standartlarda olduğu gibi belirli takvime bağlanması ve sürekliliği olan teknik komitelerin koordinasyonunda, bilimsel zemine dayandırılarak geliştirilmesi,
- Ulusal Bina Yönetmeliği Platformu tarafından ileride konsolide bir Bina Yönetmeliği'nin hazırlanabilmesi için gerekli yapının oluşturulması için altyapının oluşturulması ve bunun için gerekli eylem planının ilgili kamu kurumlarıyla koordineli olarak hazırlanması,
- Türk Standartlarının salt tercümeyle dayalı olmaktan kurtarılıp, Türkiye'nin kabul ettiği uluslararası standartların çevirileri ile birlikte Milli Ekleri'nin tamamlanması,
- Binaların sadece depreme dayanıklı olmaları değil, tüm anlamıyla çağdaş bina özelliklerini içeren, yapısal açıdan güvenli, enerji verimliliği yüksek, çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliği yüksek binalar için standart ve yönetmeliklere uygun, teknolojik ve sertifikalı yapı malzemeleri ile tasarım ve uygulamanın sağlanması için bilinçlendirme ve denetim sisteminin geliştirilmesi,
- Binaların tasarım, malzeme, imalat ve uygulama sürecinin belgelendirme ve denetiminin, sistemin kendi kendini denetleyecek şekilde getirilmesi.